

Vi gør plads til naturen ... og til dig

Læs om de vilde haveplaner og bliv inspireret til at
lukke flere planter og dyr ind i din egen have

FJERNVARME FYN

Hvorfor inviterer vi den vilde natur ind i haven?

Sommerfugle, vilde bier og andre insekter er grundlaget for at have sunde økosystemer. Men bestanden af insekter er gået meget tilbage. Det skyldes blandt andet, at de mangler levesteder.

I dag har haver og andre grønne arealer langt færre forskellige planter i forhold til tidligere. Det er et problem for de insekter, der er afhængige af bestemte plantearter for at yngle og finde føde.

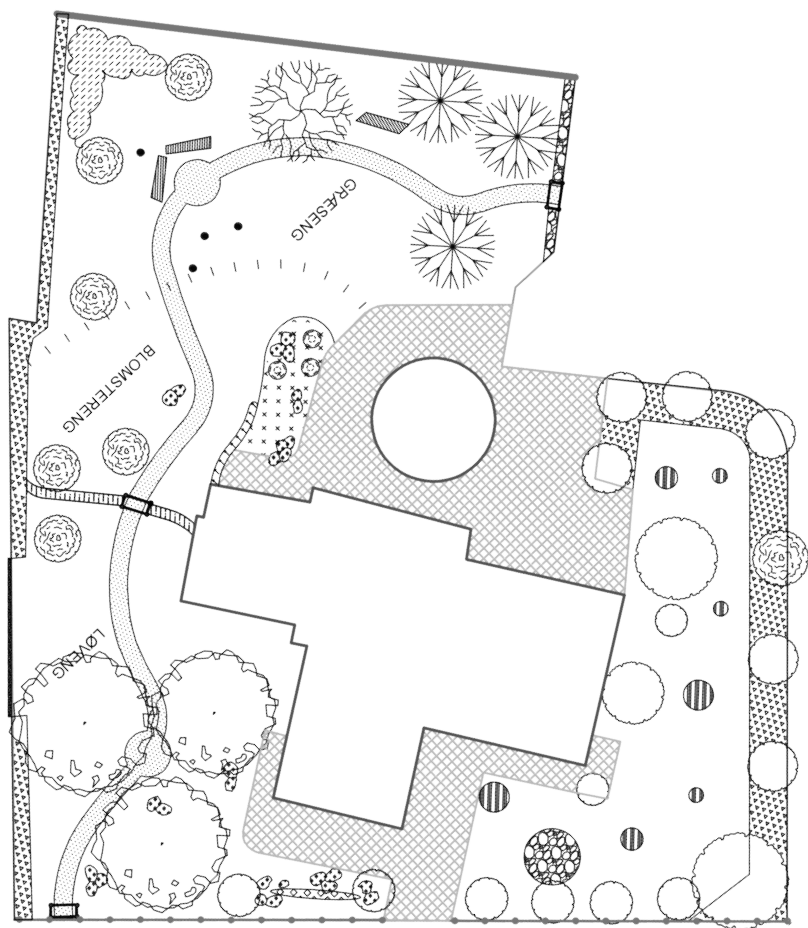
Det vil vi gerne gøre noget ved. Derfor er vi nu i gang med at anlægge en vild have med en masse forskellige planter, der særligt egner sig til at tiltrække bestøvende insekter. Alle planter, træer og buske i haven hører til i den danske natur, da insekternes levevis er tilpasset de planter, der naturligt forekommer i naturen omkring os.

Her på de næste sider vil vi give en kort introduktion til de forskellige områder i haven.

Kom med på en rundtur i den vilde have

Når haven står færdig til foråret, håber vi, at du vil tage dig tid til at gå en tur. Planter, træer og buske er valgt, så der er noget, der er grønt eller blomstrer, det meste af året.Besøg derfor gerne haven i alle sæsoner og oplev havens forskellige udtryk.

Signaturforklaring

	Belægning		Liggende dødt ved		Stenbed
	Bebyggelse		Stående dødt ved		Store sten
	Matrikelafgrænsning		Overgangszone		Plankeværk
	Eksisterende træ		Sti		Hegn / stenbed
	Hvidtjørn		Port med kaprifolie		Hæk og pur
	Seljepil		Vedstak		Carport
	Røn		Grusbed		Tørst
	Lind		Bestøverbed		Stendige
			Lægbed		Insekthotel

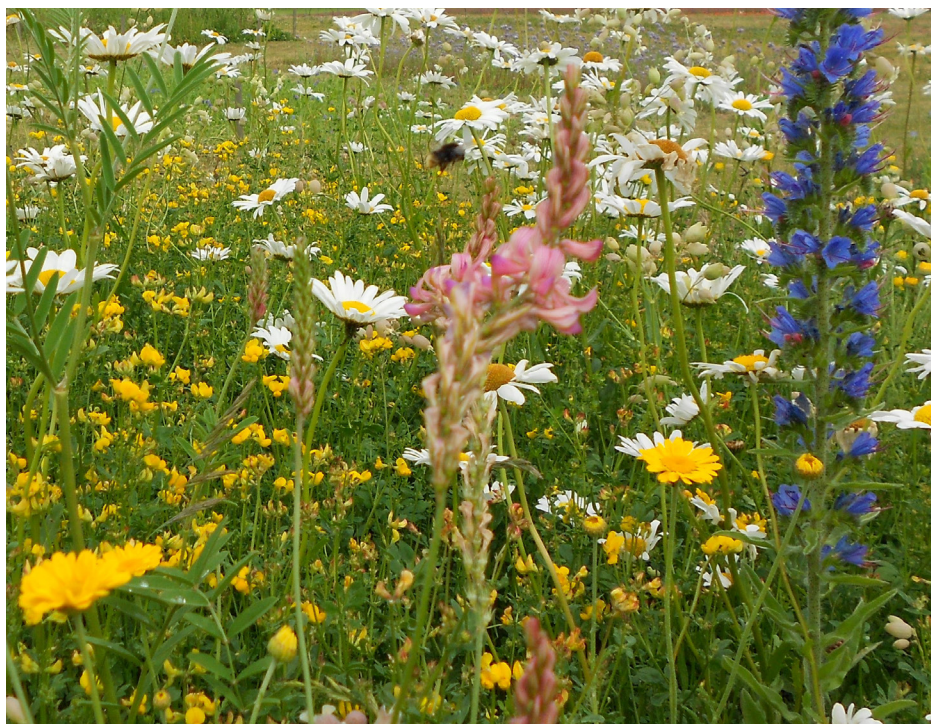
Løv- og blomstereng

Når du til foråret følger stien gennem haven, vil du først møde en løveng. Og fortsætter du gennem en port med vild kaprifolie, kommer du til en blomstereng.

De valgte planter til løv- og blomsterengen blomstrer om foråret og henover sommeren og har vigtige funktioner som fødekilde og værtsplanter for insekters larver. Samtidig leverer blomstrende planter, buske og træer nektar til bier, sommerfugle og svirrefluer samt pollen til biernes larver. Endelig er planterne med til at forskønne vores verden med dufte, farver og former.

Vilde planter du kan møde på løv- og blomsterengen:

Klinte, Kornblomst, Esparsette, Hvid Okseøj, Kornvalmue, Cikorie, Slangehoved, Dagpragtstjerne, Hundetunge, Blæresmælde, Almindelig Kællingetand, Almindelig Røllike, Gul Snerre, Rødkløver, Aftenstjerne, Gul Okseøj, Kommen, Almindelig Torskemund, Vild Gulerod og Nikkende Limurt.

Gemmesteder - Insekthoteller og dødt ved

Udover føde har insekterne brug for gode skjul beskyttet mod vind og vejr, hvor de kan overvintre og lægge æg for at sikre næste generation.

Gemmestederne kan have mange forskellige former. På græsengen kan insekterne gemme sig under barken på døde træstammer, i den lange vedstak eller i bunker af grene, kviste og visne blade. Og i insekthoteller placeret i grusbedet overfor blomsterengen er der også plads til mange gæster. Især bladskærer-bier er glade for de lange hule rør, mens mariehøns gerne gemmer sig blandt kogler.

Foto: naturfamilier.dk

Et insekthotel kan laves på mange måder. Her ses en væghængt model.

Har du en have i et traditionelt villakvarter, kan et insekthotel være et dekorativt element i haven. Du skal blot huske at placere insekthotellet på et sydvendt sted.

Googler du insekthotel, kan du finde gode vejledninger til byg-selv. Du kan også købe et. Her skal du blot være opmærksom på, at insekthotellet har forskellige materialer som kogler, kviste, tørre græstotter og hulrum i træ i forskellig størrelse. Hulrummene - f.eks. bambuspinde eller borede huller - skal være fra 2 til 12 mm og 10 gange så lange, som de er brede. Det sikrer, at insekterne rent faktisk bruger den bolig, du sætter op til dem.

Foto: dyrenesbeskyttelse.dk

Dødt ved i form af grene og kviste er et glimrende gemmested for insekter.

Grusbed

I grusbedet, hvor insekthotellerne står, er der plantet Smal- og Bredbladet Timian, Merian og Liden Klokke, Blåhat, Håret Høgeurt, Høst-Borst, Gul Snerre, Bidende Stenurt og Rundbælg. Planterne udgør et stort spisekammer for insekterne og bidrager samtidig med pollen, duft og farve.

Græseng

På græsengen er der plantet en række træer og buske: Hvidtjørn, Tørst, Seljepil og Røn. Sæson og funktion fremgår herunder:

Planteart	Sæson	Funktion
Almindelig Røn	Forår, sommer, efterår	Nektar, pollen, bær, rede, værtsplante, skjul, duft
Almindelig Hvidtjørn	Forår, sommer, efterår	Nektar, pollen, bær, rede, skjul, værtsplante, duft
Seljepil	Forår	Nektar, pollen, rede, værtsplante
Tørst	Sommer, efterår	Nektar, pollen, værtsplante
Navr, hækplante	Forår, sommer, efterår	Pollen, rede, skjul

Foto: I grusbedet kan du forår og sommer finde Håret Høgeurt

Løgplæne og bestøverbod

I forhaven er der lavet flere runde løgbede i græsplænen. Her vil Vintergækker, Krokus og Vibeæg pible frem om foråret og give nektar til insekterne. Og planterne i bestøverbodet ud mod Stationsvej vil tiltrække insekterne med deres nektar, pollen, duft og farve.

Der er valgt følgende planter til bestøverbodet:

Planteart	Sæson	Funktion
Vibeæg	Forår	Nektar, pollen, farve
Følfod	Forår	Nektar, pollen, farve
Smalbladet Timian	Sommer	Nektar, pollen, duft, farve
Almindelig Knopurt	Sommer	Nektar, pollen, farve, form
Blåhat	Sommer	Nektar, pollen, farve
Djævelsbid	Efterår	Nektar, pollen, farve
Hjortetrøst	Efterår	Nektar, pollen

Ved at have insekter i haven hjælper du bestøvningen af dine blomster og frugttræer. Samtidig er insekterne naturlig føde for fugle og pindsvin.

Der er derfor mange gode grunde til at lukke vildskaben ind i haverne.

Undgå brug af sprøjtemidler og gødning

Udover manglende levesteder er bestanden af insekter presset, fordi der bruges for mange sprøjtemidler og for meget gødning. I vores vilde have på Stationsvej vil der derfor ikke blive brugt hverken sprøjtemidler eller gødning.

Når haven står færdig, er du velkommen til at besøge haven og lade dig inspirere til at også at bringe den vilde natur ind i din egen have.

Vi håber, at du vil få glæde af haven.

Yderligere information

Har du spørgsmål til den vilde have eller om fjernvarme, er du altid velkommen til at kontakte os.

65 47 30 00

kontakt@fjernvarmefyn.dk

www.fjernvarmefyn.dk

FJERNVARME FYN